

La T2, sense data de reobertura

La T2 de l'aeroport de Barcelona continuarà tancada fins que la demanda en faci necessària la reobertura, segons asseguruen fonts d'Aena. El primer tancament de la terminal a causa de la crisi sanitària es va produir a partir del 26 de març de l'any passat arran de la primera declaració de l'estat d'alarma, quan viatjar va quedar restringit a raons inajornables. Amb la millora de la si-

tuació sanitària i el relaxament de les mesures, la terminal 2 va reobrir el 24 de juliol passat, però l'empitjorament de la pandèmia va provocar un nou tancament l'1 de desembre, que es manté fins a hores d'ara i que encara no té data per aixecar-se, tot i les previsions de represa de vols i de noves connexions que les companyies aèries han programat a partir d'aquest mes de juny.

Les frases

“Si tot va avançant, pensem que hi podria haver algun canvi de tendència cap al juny”

Sònia Corrochano
DIRECTORA DE L'AEROPORT DE BARCELONA

“Aquest estiu estaríem millor que el 2020, però molt lluny encara del 2019”

Jaume Adrover
DIRECTOR DE GESTIÓ I PROMOCIÓ AEROPORTUÀRIA DE LA CAMBRA

Les dates

10.05.21

Començaran les proves tècniques del passaport Covid a l'Estat espanyol i en una vintena de països europeus.

02.07.21

Es posen en marxa dues noves rutes transcontinentals que uniran Barcelona amb Cancun i amb Ciutat de Mèxic.

amb l'aeroport en el futur. “S'han de prendre decisions, perquè ens hi estem jugant les inversions dels pròxims cinc anys”, manté.

Noves rutes a Reus

L'aeroport de Reus treballa en més de 20 destinacions i més de 80 freqüències de cara a la temporada d'estiu, que s'iniciarà al maig. Recentment, la companyia de baix cost Volotea ha anunciat que oferirà a partir del 24 de juny vols a Menorca i a Palma dos dies per setmana, mentre que Binter enllançarà Reus amb Gran Canària. Es tracta d'ofertes inexistents des del 2015. A més d'altres rutes estatals, està previst que Reus enllanci amb el Regne Unit, Irlanda, Bèlgica i Alemanya, i amb l'interrogant de Rússia.

Pel que fa a l'aeroport de Girona-Costa Brava, les principals companyies que hi operen han retardat les programacions fins al juny. Ryanair i Jet2 han anunciat que no començaran a programar vols fins a finals de juny. Pel que fa a la companyia russa Pobeda Airlines, podria ajornar

encara més els seus vols i no seria fins al setembre que recuperaria la connexió entre Girona i Sant Petersburg i Moscou.

El director de Gestió i Promoció Aeroportuària de la Cambra considera que, en el cas d'aquests dos aeroports, cal “un enfocament estratègic per recuperar-hi el trànsit”. Els dos aeroports han estat durant el primer trimestre d'aquest any a la cua del rànquing d'Aena pel que fa a la recuperació del nombre de passatgers. A Girona, entre gener i març hi va haver un 98,2% menys de passatgers que els registrats el primer trimestre del 2019, mentre que a Reus el percentatge negatiu es va enfilir fins al 91,5%. “La dependència d'una sola companyia no és bona”, argumenta Jaume Adrover, que hi afegeix que les circumstàncies derivades de la crisi sanitària no els afavoreixen. “Els aeroports petits pateixen més que els grans en aquesta situació, però el fet de no tenir connectivitat amb les grans capitals d'Europa és el que fa més feble la seva estratègia”, conclou. ■

Representants d'una quarantena d'entitats de diferents punts del territori han explicat la seva problemàtica ■ ORIOL DURAN

El territori s'aixeca contra la concentració de grans projectes solars i eòlics

■ Una quarantena d'entitats es manifesten a Barcelona per fer sentir els seus greuges ■ Volen la retirada del decret de renovables i critiquen els oligopolis

M. Membrives
BARCELONA

“Mirem amunt i no veiem ni una sola placa fotovoltaica als terrats”, deien ahir els concentrats a la plaça de Sant Jaume arribats de tots els punts del territori per denunciar la massificació d'instal·lacions d'energies renovables i els greuges que pateixen els micropobles. Representants d'entitats de comarques de Catalunya, des de l'Alt Empordà i el Pallars Jussà fins a les Terres de l'Ebre, van prendre la paraula per denunciar la situació del territori.

La protesta, convocada per l'Associació de Micropobles de Catalunya i la Xarxa per la Sobirania Energètica (XSE), va servir per fer-se sentir al bell mig de la capital de Catalunya, on van cridar el seu lema: “Renovables sí, però no així”, i van demanar la dimissió del conseller de Territori i Sostenibilitat,

La frase

“Cal un model energètic més proper al territori i que no estigui en mans de grans empreses”

Irene González
REPRESENTANT DE LA XSE

“No volem que cap pagès o ramader hagi de deixar la seva explotació per culpa de les renovables”

Jaume Pedrós
RESPONSABLE D'ENERGIES RENOVABLES D'UNIÓ DE PAGESOS

Damià Calvet, en repetides ocasions.

Durant la protesta es va exigir la derogació del decret llei 16/2019 perquè, a parer seu, no protegeix el patrimoni natural, cultural i paisatgístic del territori. Asseguren que estan a favor de la transició energètica, però “no de la forma que s'està fent ara”. És per això que rebutgen el que qualifiquen d'“economia especulativa de l'oligopoli elèctric”, ja que els grans projectes d'energies alternatives que es volen implantar a Catalunya els promouen empreses multinacionals del sector, i re-

ivindiquen que la transició energètica es faci de forma justa, planificada, distribuïda i no comprometi els sòls agrícoles, el paisatge ni la biodiversitat. Irene González, de la XSE, va reclamar “un model energètic més proper al territori i que no estigui en mans de grans empreses que fan projectes de centrals eòliques i fotovoltaïques sense tenir criteris ni ecològics, ni socials, ni ambientals”. En la mateixa línia es va expressar el responsable d'Energies Renovables d'Unió de Pagesos, Jaume Pedrós. “No volem que cap pagès o ramader hagi de

deixar la seva explotació per culpa de les renovables”, va dir, i va exigir que les renovables s'instal·lin “d'una manera endreçada, de manera que tots puguem viure”.

Portaveus d'una quarantena d'entitats territorials van prendre la paraula per donar a conèixer la problemàtica del seu territori sota una pluja intensa durant uns minuts. A continuació, els organitzadors van llegir el decàleg per avançar cap a una transició energètica al servei de la ciutadania que reclama una sobirania energètica real, planificada amb la participació del territori, que minimitzi la necessitat d'instal·lar macroprojectes de centrals renovables que perpetuïn la dependència dels oligopolis energètics i potencii els projectes de comunitats energètiques locals, les experiències públiques i les petites o mitjanes instal·lacions. ■

Nacional

COVID-19

Transmissió
1,03

Dada anterior: 1,04

La xifra de contagiats nous per cada positiu no ha de superar l'1

Nous contagis
756

Dada anterior: 1.759

L'indicador hauria d'estar en 1.000 contagiats/dia

Llits d'UCI
479

Dada anterior: 486

Les UCI haurien d'acollir un màxim de 300 malalts greus

#CATALUNYALLIBERTAT

El difícil encaix de la regió metropolitana

NOU Aquest territori de 5,2 milions d'habitants inicia un procés per definir el seu futur integrant els municipis de la segona corona **RÈPLICA** Nou d'aquestes ciutats creen una entitat i demanen tenir el mateix pes que l'AMB **TEMES** L'accés a l'habitatge, la millora de la qualitat de l'aire arreu i una tarifació real del transport públic, entre els reptes

Joan Rueda
BARCELONA

Des del punt de vista estrictament legal, la conurbació de Barcelona inclou els 3,3 milions de persones que habiten als 36 municipis que, des que es va aprovar la llei que la regula, el 2010, formen part de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB). La realitat, però, és que existeix una regió metropolitana de Barcelona (RMB) que, a banda de la capital i l'AMB, inclou la resta de les poblacions de les comarques del Baix Llobregat, el Vallès Oriental, el Maresme, el Garraf i l'Alt Penedès. Una realitat de 5,2 milions de persones, però, sense cap organisme de govern, cosa que provoca que moltes de les decisions que pren l'AMB afectin els 164 municipis de l'RMB, tot i que gran part dels quals no hi tenen capacitat de decisió.

La sensació de greuge permanent per part dels municipis de l'anomenada "segona corona metropolitana", els que se situen entre l'AMB i la Catalunya interior, s'ha accentuat, segons expliquen fonts properes a diverses alcaldies, en els darrers dos anys per la decisió de posar en marxa la zona de baixes emis-

sions (ZBE) de les rondes de Barcelona –que deixa els vehicles altament contaminants a les portes de la capital, mentre que la Unió Europea ha inclòs àmplies zones del Vallès i el Baix Llobregat entre les que no compleixen la normativa– i l'ampliació, des del 1 de gener del 2019, de la zona 1 del transport metropolità als 36 municipis de l'AMB, cosa que ha accentuat les diferències

Sensació de greuge a la segona corona per la ZBE i el transport públic

respecte als de la segona corona a causa d'un sistema de tarifació per zones del tot desfasat.

La realitat d'una gran Barcelona, una àrea més gran que la de Milà, Amsterdam o Berlín i només per sota de la de Londres i París, i les protestes de la segona corona, una part de la qual va arribar a reclamar la creació d'una nova àrea metropolitana del Vallès, van acabar aconseguint que el nou pla estratègic de Barcelona no sigui, com ho havien estat tots els impulsats des dels Jocs Olímpics, per definir el futur de Barcelona o de

Barcelona i l'AMB, sinó que inclogui tota l'RMB. La mateixa alcaldessa de Barcelona, Ada Colau, va anunciar, el juny de l'any passat, aquest canvi i que el nou pla participatiu inclouria tota la regió: "L'àrea que tenim ara és l'AMB, però fa molt temps que la ciutat real està composta per 164 municipis i és la regió metropolitana."

En aquesta línia, i després que a principis d'abril el consell general del pla estratègic metropolità de Barcelona (PEMB), una entitat dependent de l'AMB, n'aproves el full de ruta, es va posar en marxa, dimecres passat, l'elaboració del pla que ha de dissenyar el futur d'aquesta gran Barcelona de 5,2 milions d'habitants. La metodologia inclou tres mesos de debats dividits en sis grans àmbits per, un cop superada aquesta fase que preveu la col·laboració de més de 420 entitats, redactar un document de treball, aquest hivern que ve, que hauria de ser validat durant la primavera de l'any 2022.

Els reptes estratègics

Les sessions organitzades han d'abordar el debat sobre els elements que es consideren clau per afrontar el futur i que afecten

tota l'RMB: la mobilitat –amb la reformulació del pla de Rodalies i el nou sistema de pagament del transport públic com a element estel·lar–, l'accés a l'habitatge, les infraestructures, el medi ambient i la qualitat de l'aire, l'ocupació, la recerca i la innovació, i la reindustrialització. Un altre dels elements que s'hauran de debatre, tot i que Colau no s'hi ha volgut pronunciar fins ara, és la governança d'aquest espai. A hores d'ara, en aquest territori coexisteixen els ajuntaments, els consells comarcals (excepte el del Barcelonès, que ja va ser eliminat l'any 2019), l'AMB i la Diputació de Barcelona. A més, la proposta d'aglutinar la comarca de l'Alt Penedès, com recorda l'arquitecte, urbanista i membre de l'entitat Fem Vallès Manel Larrosa, contradiu la llei de vegueries aprovada pel Parlament, tot i que després el Tribunal Constitucional va obligar a mantenir la distribució provincial, ja que les comarques de l'Alt Penedès i el Garraf se situaven en una vegueria diferent, la del Penedès, que la resta de les de Barcelona.

L'encaix de l'RMB és prou complex, perquè no deixa de ser una suma de

Una vista del límit entre Barcelona i el Barcelonès Nord ■ ORIOL DURAN

realitats, de "districtes metropolitans", com els defineix Larrosa. És difícil comparar les realitats del Vallès amb les del Maresme o el Baix Llobregat Nord, que queda fora de l'AMB. I encara més amb les realitats del Garraf i

El debat haurà d'abordar quin serà el sistema de governança

l'Alt Penedès. Fins i tot els alcaldes del Barcelonès Nord, dins de l'AMB, han aixecat la veu aquests darrers dies per expressar el seu descontentament. En aquest context, nou ciutats de la segona corona, Terrassa, Sabadell, Mataró, Martorell, Vilafranca del Penedès, Mollet, Granollers, Vilanova i la Geltrú i Rubí, acaben de sig-

nar la Declaració de Martorell, una acta formal de constitució de l'Associació de Municipis de l'Arc Metropolità, una entitat nascuda "per oferir una visió pròpia dels municipis de la segona corona dins del desenvolupament tant de l'RMB com del país".

Objectiu: "Ser escoltats"

L'alcalde de la ciutat que dona nom al manifest, Xavier Fonollosa, va explicar: "Les ciutats de la segona corona fa més de 30 anys que fem trobades, d'una manera o altra; per exemple, vam ser molt actives, políticament i tècnica, en l'elaboració del pla territorial metropolità, però ara hem agafat una certa embranzida en veure que s'obre un debat per repensar l'RMB." "L'objectiu –aclareix– és ser subjecte actiu en aquest procés." Fonollosa defensa que no

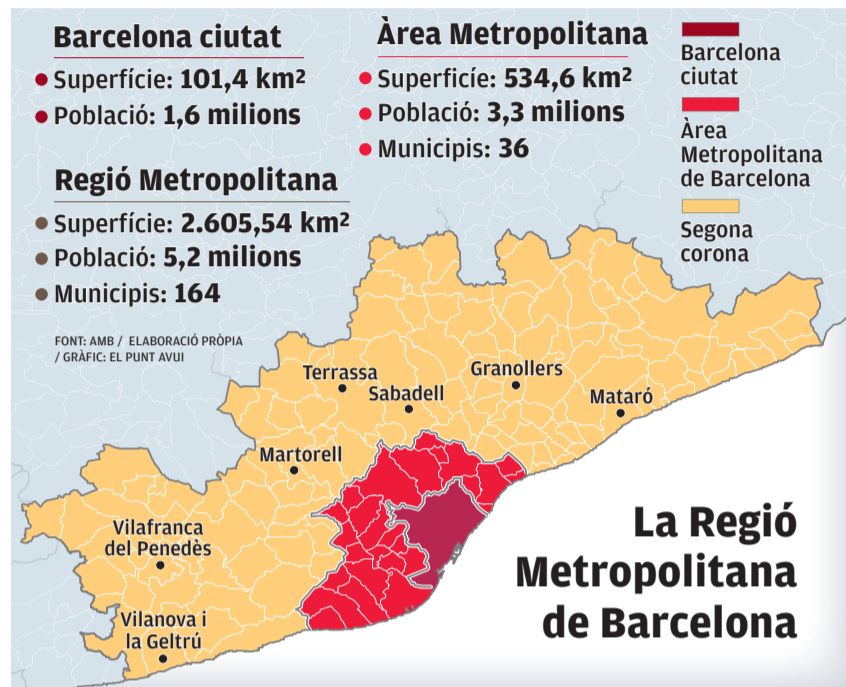
L'APUNT

L'eixida de Barcelona

Jordi Alemany

Es busca identitat. I recursos, infraestructures, inversions, millors serveis i... Dècades buscant i predicant en el desert. Els anomenats municipis de la segona corona, la perifèria de la gran Barcelona, ho tornen a intentar i nou de les seves grans ciutats s'han unit per constituir l'Associació de Municipis de l'Arc Metropolità i intentar ser lobby de pressió que pugui fer contra-

pès al centralisme. Són part publicitària de la gran Barcelona per acollir ciutadans que han foragitat per preus i condicions, però no tenen ressò mediàtic fins que les seves iniciatives s'exporten o es copien a la capital i arrosseguen grans dèficits ferroviaris i viaris agreujats per un model tarifari sense cap ni peus. L'eixida és seva, i la volen reformar tenint veu i vot.

Els nou alcaldes signants de la Declaració de Martorell ■ AJUNTAMENT DE TERRASSA

Les frases

“Fa molt de temps que la ciutat real està composta per 164 municipis i és la regió metropolitana”

Ada Colau
ALCALDESSA DE BARCELONA I
PRESIDENTA DE L'AMB

“La sensació ha estat que som el pati del darrere de Barcelona, i aquesta dinàmica ha de canviar”

Jordi Ballart
ALCALDE DE TERRASSA

“Volem ser en la redacció del pla estratègic al mateix nivell que hi són Barcelona i l'AMB”

Xavier Fonollosa
ALCALDE DE MARTORELL

“No es tracta de competir amb Barcelona, sinó de coordinar-nos i escoltar de veritat”

Marta Farrés
ALCALDESSA DE SABADELL

“Barcelona no té un projecte de capitalitat compartida. Pensa en Barcelona i prou”

Manel Larrosa
ARQUITECTE, MEMBRE DE FEM VALLÈS

es pot repensar la gran Barcelona sense tenir en compte “els tres nivells que hi ha i que han de ser escoltats de la mateixa manera”: Barcelona ciutat –a la qual reconeixen el paper de capital–, l'AMB i la segona corona. Fonollosa admet que els alcaldes han tingut, “a títol individual”, contactes amb el regidor que lidera el pla, Jordi Martí, però hi han de parlar “com a entitat” i establir “quines són les bases de la col·laboració”. En aquest sentit, els plens

dels nou ajuntaments aprovaran aquest mes de maig els estatuts i l'entitat començarà a funcionar en comissions. En aquesta línia, Fonollosa dona valor al fet que són “alcaldes de quatre forces polítiques diferents” i això no els ha “impedit avançar”, i deixa clar que estan oberts a la incorporació de consells comarcals i dels municipis de més de 25.000 habitants de les seves comarques, com ara Sitges, Premià i Sant Pere de Ribes. “No naixem contra nin-

gú; hi ha moltíssims temes a treballar i cal fer-ho sumant consensos”, assegura l'alcalde, que posa com a exemple el transport públic, per “posar fi a la disbaixa de Rodalies”; l'habitatge, “per la fugida, que anirà a més, de gent de Barcelona i la primera corona cap a la segona –un habitatge de 60 metres quadrats val la meitat a Sabadell o a Terrassa que a la capital–; el medi ambient, i la reindustrialització del territori. “De coses que no poden ser, n'hi ha

moltes, però jo en trio tres que són molt exemplificadores: que Martorell sigui a 12 quilòmetres de Terrassa i que per anar-hi en tren es triguí més de 90 minuts perquè s'ha de passar per Barcelona; que el meu municipi pertanyi a la zona 3 i tingui ciutats veïnes que són zona 1, sense passar per la 2, i que entre dues de les comarques amb més dinamisme econòmic de Catalunya, i de l'Estat, com són el Baix Llobregat i el Vallès Occidental, no hi hagi cap

via d'alta capacitat sense peatge”, diu Fonollosa.

Un pla per a Barcelona
Larrosa no confia gaire en el pla i creu que el manifest dels alcaldes és una espècie de rendició: “Accepten que són segona corona, que estan supeditats a Barcelona, quan és clar que aquesta divisió per corones ja hauria d'estar superada.” L'arquitecte, exregidor a Sabadell i impulsor de moviments de defensa del medi ambient i el reequilibri territorial, considera que

la proposta “està feta des de Barcelona i per a Barcelona”. “No hi ha projecte de capitalitat compartida. Es tracten els municipis de fora de Barcelona com la perifèria, no pas com a iguals, i això és dubtós fins i tot des del punt de vista democràtic”, diu.

L'arquitecte parteix de la base que el debat “sobre l'organització territorial del país no està resolt i, a més, fa mandra política”. “És cert que la sentència del TC sobre les vegueries impedeix coses, però n'hi ha moltes que es poden fer, com ara copiar l'àrea de París, en un país jacobi, que dona competències diferents a cadascun dels territoris que la integren”, defensa. “En aquest procés, hi ha el perill de recular el pitjor de l'enfrontament entre Pujol i Maragall, entre la Generalitat i l'AMB”, sentència. ■

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

Borràs alerta del risc que els ultimàtums frustrin l'acord

La presidenta del Parlament defensa un pacte fort i censura les presses d'ERC quan l'executiu en funcions va proposar els comicis per al 30 de maig ■ Illa (PSC) hi veu el "quart fracàs" d'Aragonès

Redacció
BARCELONA

En espera de saber si les negociacions entre ERC i JxCat, superat l'ultimàtum de l'1 de maig imposat pels republicans sense haver-hi acord de govern, serveixen per dibuixar si com a mínim hi ha un horitzó comú per fer Pere Aragonès president de la Generalitat, l'ACN va fer pública una entrevista feta abans de la cimera de dissabte a Lledoners, en què la presidenta del Parlament, Laura Borràs, va alertar que aquesta mena de terminis afegeixen "pressions sobrevingudes que el que segur que faran és intentar descarrilar o ajudar a descarrilar el que ha de quedar més ben encarrilat que mai".

Borràs, com han anat expressant els seus companys de JxCat, va defensar que les negociacions s'han de basar en la "fortalesa" dels acords i no en la "pressió" del calendari. La presidenta del Parlament indica que aquests ultimàtums suposen un element de tensió quan el que realment es necessita és "destensar" la situació, i considera que no fa falta afegir altres límits als que marca el 26 de maig, el termini legal que fixa el calendari abans de convocar au-

Laura Borràs, vista des de la càmera d'enregistrament durant l'entrevista que va fer per a l'ACN ■ MARIONA PUIG / ACN

tomàticament noves eleccions si no hi ha investidura. "Posen més pressió, i podrien restar fiabilitat i robustesa a un acord que ha de ser molt sòlid i robust", subratllava.

El discurs del "sense pressa" és el que ha anat repetint JxCat de bon començament mentre han anat avançant les negociacions, els grups de treball, les trobades bilaterals i els intercanvis de documents. Hi ha esculls que no s'han resolt i un dels quals el va tornar a posar sobre la taula la mateixa

Les frases

“Sembla que no puguem viure ni un dia més sense govern. N'hi ha un en funcions que pot funcionar”

Laura Borràs
PRESIDENTA DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Borràs quan li van preguntar per la taula de diàleg. JxCat assumeix els dos anys de marge per negociar amb el govern espanyol el referèndum d'ERC, i que també té l'aval de la

“No són capaços de posar-se d'acord, no tenen projecte de país. No ha funcionat, és una via morta”

Salvador Illa
PRESIDENT DEL PSC AL PARLAMENT

CUP, però "cal pensar que hem de fer quan les coses no vagin com hi ha gent que es pensa que aniran", va dir Borràs. I, per la presidenta, aquest escenari "s'ha de preveure ara" i no

quan s'esgoti el termini. En aquest sentit, considera que l'obligació dels representants públics és respondre al que la ciutadania expressa amb el seu vot. Perquè hi hagi un acord de govern que reflecteixi la majoria independentista, és essencial que els partits preparin com avançaran cap a la independència, però no per desenvolupar-ho el 2023, "sinó ara, que és quan han rebut el mandat de les urnes", va reblar Borràs.

I per justificar que un acord sòlid no pot estar

vinculat a ultimàtums, Borràs va recordar que el govern en funcions d'ERC i JxCat va proposar fer les eleccions el 30 de maig abans que el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) les imposés el 14 de febrer i, per tant, en aquests moments encara ni s'haurien fet els comicis, i la formació de govern no s'hauria produït fins passat l'estiu. "Ara sembla que no puguem viure ni un dia més sense govern" quan hi ha un govern en funcions que "pot funcionar", hi afegia, en resposta a la urgència d'ERC per formar un nou executiu.

Illa i els fracassos d'ERC
Precisament, que hi hagi encara un govern en funcions i que ERC i JxCat no s'hagin posat d'acord demostra, pel candidat més votat en les eleccions, el socialista Salvador Illa, que "no tenen projecte de país" i que "aquesta majoria no ha funcionat i és una via morta". Illa va definir el govern actual com "el més irrellevant, ineficaç i absent que hem tingut en els darrers anys". Després de reunir-se amb el teixit associatiu dels barris de Ponent de Tarragona, el president del grup parlamentari del PSC va reclamar que no es "desprestigiï més la presidència de la Generalitat". "Facin un pas al costat i permetin als que vam guanyar les eleccions articular una majoria d'esquerres", insistia.

Illa va qualificar de "quart fracàs" d'Aragonès l'ultimàtum a JxCat de l'1 de maig, que s'afegiria al de no trobar un substitut per al president Quim Torra i als dos intents d'investidura fallits. ■

Els crítics mouen fitxa per introduir canvis a Cs

F.E.
BARCELONA

Els mals resultats de Ciutadans en les darreres eleccions al Parlament encara couen en l'àmbit intern, i en espera del que pugui passar a la Comunitat de Madrid el corrent crític del partit, batejat com a Renovadors, ha co-

mençat a fer moviments visibles per fer canvis a fons en la formació. A banda de constituir-se i organitzar-se com a moviment, han posat en marxa un lloc web a través del qual volen iniciar una recollida de firmes, entre militants i simpatitzants, per forçar la celebració d'un congrés extraordina-

ri. "Tots hem vist com decisions importants i transcendentals han estat preses per dues o tres persones", proclamen els renovadors, per a qui aquesta manera de fer ha conduït Cs "a obtenir uns resultats cada cop pitjors" perquè els "han allunyat dels electors". Davant d'això, la seva estratègia és que hi hagi

un debat públic —d'aquí la demanda d'un congrés— que no qüestionï tant el lideratge d'Inés Arrimadas, a qui en principi donen un vot de confiança, sinó les maneres de fer de la direcció, a la qual acusen d'actuar d'esquena a la militància. L'exdiputat al Parlament Antonio Espinosa, juntament amb els també antics diputats Sergio Sanz i Carmen de Rivera, és un dels rostres visibles d'aquest corrent a Catalunya, i que també té ramificacions a Madrid, l'Aragó i Andalusia, entre d'altres. ■

Inés Arrimadas i Carlos Carrizosa, en la seva compareixença la nit de les últimes eleccions al Parlament ■ ACN

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

La bandera de les dones

RETORN • Torna a Catalunya la bandera de l'Aliança Nacional de la Dona Jove, inclosa en el setè lliurament dels "papers de Salamanca" **ENTITAT UNITÀRIA** • Creada per Esquerra Republicana, les Joventuts Socialistes Unificades i Estat Català, donava suport als soldats al front **NOMS** • Presidida per Montserrat Martínez, l'escriptora Teresa Pàmies en va formar part

Gemma Busquets Ros
BARCELONA

Era el símbol, el trofeu de la victòria. I, en aquest cas, el de l'escapament del model de dona de la República. Per això recuperar la bandera, que la columna repressiva que acompanyava les tropes franquistes va requisar el 28 de gener de 1939 al principal del número 35 de la ronda Universitat, seu de l'Aliança Nacional de la Dona Jove, esdevé un triomf de la memòria d'unes dones que la dictadura va voler esborrar. La bandera catalana amb la inscripció de l'entitat continuava, 82 anys després, intramurs de l'Arxiu de Salamanca. Moltes banderes s'han perdut; deteriorades pel pas del temps o perquè no s'han conservat degudament, desposseint-les del que representaven, fent-les servir per treure la pols o com a llençols per tapar mobles, tal com l'historiador Borja de Riquer ho havia explicat al president de la Comissió de la Dignitat, Pep Cruanyes. No és el cas de la bandera de les dones, que ha tornat a Catalunya inclosa en el setè lliurament dels "papers de Salamanca", 40 capsos i cinc paquets, que van arribar el 10 d'abril.

L'Aliança Nacional de la Dona Jove, amb vocació unitària, estava formada per les Joventuts Socialistes Unificades (JSU) del PSUC, Esquerra Republicana i Estat Català. Explica la dirigent de les JSU i escriptora Teresa Pàmies a *Quan érem capitans* que van estar més d'una setmana discutint el nom. "Allò de noies no els feia peça", escriu la Pàmies referint-se a la representant d'ERC, "granadeta", i a la delegada d'Estat Català, que ho veien, diu, com una "indirecta". Algú va provar, assenyala la Pàmies, amb "pubilles catalanes" però l'estudiant de dret els va aclarir que *pubilla* significava hereva: "Imagineu una societat revolucionària que es digués Unió d'Hereus de Catalunya; és reaccionari, companyes." Tampoc agradava a ERC i Estat Català el terme *companyes*, assegura la Pàmies. Les JSU insistien amb "unió de noies". Un dels arguments en contra era la Unió de Dones de Catalunya, presidida per Dolors Bargalló: "Diran que nosaltres som micos d'imitació o que no tenim imaginació." Va ser una representant d'ERC, Montserrat Martínez, qui va proposar "Aliança Nacional de la Dona Jove de Catalunya".

La bandera a l'Arxiu Nacional. Un grup de dones de l'Aliança en una visita al front el 1938. Acte de lliurament d'una bandera oferta per l'Aliança a Vilanova de Meià el maig de 1938

■ ANC / FONS BOIX

"D'aquell període de la Dona Jove vaig aprendre els rudiments del parlamentarisme unitari. És la tasca més difícil. Unir –i no serà pas perquè no fos vitalment necessari– no és tan fàcil com alguns creuen", escriu Teresa Pàmies. Reflexiona sobre el fet d'excloure les pumistes de l'Aliança: "No hi ha hagut discriminació més contínua i pertinaça que la practicada contra els comunistes. Ho són a l'esquerra, ho són a

la dreta i ho són al centre." Sobre la presidenta de l'entitat, Montserrat Martínez, que va ser qui va proposar el nom, resol Pàmies que era la "presidenta ideal", ja que "estava segura de les seves posicions, les defensava lleialment i respectava les dels altres, a condició que ells respectessin les seves". El dia que van fer l'escorcoll a les oficines de l'entitat, les tropes franquistes van anar a buscar Montserrat Martínez al

seu domicili, recorda Pep Cruanyes. "No n'he sabut res més, de la Montserrat", escriu la Pàmies. A la publicació *Les dones d'Esquerra*, editada per la Fundació Irla, es clou la seva breu biografia el 29 de juliol de 1945, quan a l'exili francès, a Montalban, va ser escollida membre del comitè executiu de les Joventuts d'Esquerra Republicana-Estat Català (Jerec).

L'hivern de 1938, un grup d'afiliades a l'Aliança Nacional de la Dona Jove van visitar un grup de soldats, la 30a Divisió de l'Exèrcit Popular de la República, a Vilanova de Meià, a la Noguera. La càmera del fotògraf Francesc Boix va testimoniar aque-

lla jornada, en què els soldats van desfilars, es va fer un discurs i les noies els van portar "escalf emocional, els donaven suport, els entregaven algun banderí", assenyala Cruanyes. Les imatges es poden consultar al web de l'Arxiu Nacional. Els rodets d'aquestes fotografies estaven guardats en una caixa que la Comissió de la Dignitat va adquirir del Fons Boix. A més de les imatges que Francesc Boix va fer d'actes de l'Aliança Nacional de la Dona Jove, a l'Arxiu Nacional s'hi guarden altres documents, com ara les fitxes d'ingrés de les afiliades i la carta, del 15 de juliol de 1937, que Montserrat Martínez escriu sol·licitant la cessió del Palau de Belles Arts per celebrar-hi la conferència fundacional el 30 i 31 de juliol de 1937. Recorda Teresa Pàmies que abans van demanar permís a Lluís Companys, amb qui es van reunir amb Montserrat Martínez: "En dir-li jo que era filla de Balaguer, va fer un gran gest a l'estil Vittorio de Sica i exclamà: «Ah!, Balaguer, la plaça del Mercadal, el Sant Cristó, la muralla...» Coses totes elles que a mi no em deien absolutament res." ■